

Medytacje na Uroczystość Świętego Józefa
Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny

---

ks. Bronisław Mokrzycki SJ

IDŹCIE DO JÓZEFA!

EUCHARYSTYCZNA MISTAGOGIA
W ROKU LITURGICZNYM

Wydawnictwo WAM
Kraków 2009

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE	7
1. Bliżej Józefa to bliżej Serca Boga-Człowieka	8
2. Biblijny typ Józefa z Nazaretu	9
a) imię mówiące o Bożej hojności	10
b) bolesne doświadczenia	11
c) opatrnościowa misja	13
d) „bogactwo” – znak Bożego błogosławieństwa ...	17
e) zachowana czystość	19
3. Józef egipski – również zapowiedzią Mesjasza?	21
a) posłany przez ojca do braci	21
b) „zabijmy go!”	22
c) wywyższony i wybawiający	24
4. Typiczne wyobrażenie Jezusa i Józefa – synteza	26
5. Publikacja „Idźcie do Józefa!”	28

CZŁOWIEK WIELKIEGO ZAWIERZENIA

PIERWSZY POWIERNIK TAJEMNICY PASCHALNEJ	33
1. Chrystus – jedyną drogą zbawienia	34
2. Konieczność wiary w Chrystusa Paschalnego	35
3. Najdoskonalsze wzorce wiary	36
4. Święty Józef – „zwierciadłem” Chrystusowej Paschy	38
5. Potrzeba wytrwałego rozmyślenia	39
a) „pisma mało, ale tajemnic wiele”	39
b) „wiadra trzeba i powrozów”	40

OBIETNICA MESJASZA – DAWIDOWEGO	
POTOMKA	43
1. Paschalność życia Dawida	44
a) najmłodszy – Bożym wybrańcem	44
b) pasterz – zwycięzcą nad zbrojnym wojownikiem	45
c) prześladowany i wywyższony	45
d) nawrócony grzesznik	46
2. Dawid pouczony przez Boga	48
3. Dawid otrzymujący obietnicę Potomka	49
a) na linii wcześniejszych obietnic	49
b) obietnica trwałości Dawidowego królestwa	49
c) ponad ludzkimi wyobrażeniami	50
4. Boże obdarowanie – źródłem wielkości Dawida ...	51
5. Człowiek wielkiej wiary i pokory	52
a) wdzięczność za przeszłość	53
b) wdzięczność za obietnicę mesjańską	53
c) wdzięczność za dobro okazane całemu Izraelowi	54
POTOMEK I POTOMSTWO	56
1. Perspektywa Nowego Przymierza	57
2. Synostwo w Synu	58
3. Niezwykłe wyniesienie człowieka	58
OBIETNICA DANA ABRAHAMOWI I JEGO POTOMSTWU	60
1. Obietnica ziemi i potomstwa	61
2. Wiara wypróbowana	62
a) „wyjdź z twojej ziemi”	62
b) „żona twoja urodzi ci syna”	63
c) „złóż go w ofierze”	64
d) „nie podnoś ręki na chłopca!”	65
e) „będę ci błogosławił”	65
3. Dzięki wierze	66

4. Wiara paschalna	67
a) silniejsza niż śmierć	67
b) wbrew nadziei	68
5. Abraham – Dawid – Józef	69
OGNIOWA PRÓBA ZAWIERZENIA	72
1. „Jakże się to stanie?”	73
2. „Za sprawą Ducha Świętego”	74
3. „Był człowiekiem sprawiedliwym”	76
4. „Zamierzał oddalić Ją potajemnie”	77
5. „Józefie, synu Dawida..!”	78
6. „...Nie bój się!”	79
7. „On zbawi swój lud”	80
8. „Ujrzał dzień Pana”	81
9. „Uczył tak, jak mu polecił anioł Pański”	82
ZAWIERZENIE OJCU NIEBIESKIEMU	84
1. „Na Święto Paschy”	85
2. „Po trzech dniach”	86
3. „Czemuś nam to uczynił?”	87
4. „Być w tym, co należy do Ojca”	88
5. „Nie zrozumieli”	89
6. „Był im poddany”	91
Opis planszy: „Człowiek wielkiego zawierzenia”	92

CZŁOWIEK NA WSKROŚ PASCHALNY

PEŁNIA PASCHALNOŚCI W ŻYCIU ŚWIĘTEGO JÓZEFA	97
1. Istota paschalności	98
a) nierozzerwalna dwoistość	99
b) niepojęta dla rozumu	99
c) wspomniana i uobecniata w liturgii	100

2. Hymn ks. K. Drużbickiego SJ – lekcją paschalności	101
a) wcielenie Syna Bożego (Mt 1, 18-25)	108
b) narodzenie Pana Jezusa (Łk 2, 1-20)	111
c) obrzezanie Dzieciątka Jezus (Łk 2, 21)	113
d) ofiarowanie Dzieciątka Jezus (Łk 2, 22-35)	115
f) powrót do Nazaretu (Mt 2, 19-23; Łk 2, 40)	119
g) odnalezienie w świątyni (Łk 2, 41-50)	121
PEŁNIA PASCHALNOŚCI W NASZYM ŻYCIU	125
1. Sens duchowych doświadczeń	126
a) pieczęć autentyzmu i rozwoju wiary	127
b) zwrócenie się ku Bogu	129
c) kroczenie drogą zbawienia	130
d) doświadczenie Bożej potęgi	132
2. Posłuszeństwo wobec Bożego posłańca	133
3. Maryja – Matką „rozwiązującą węzły”	135
Opis planszy: „Człowiek na wskroś paschalny”	136

CZŁOWIEK EUCHARYSTII

PATRON ŻYCIA EUCHARYSTYCZNEGO	141
1. „Ojciec Jezusa – ojcem Kościoła”	143
a) Święta Rodzina – „początkiem Kościoła”	143
b) „ojcowska miłość obejmująca każdego”	144
2. Wpisany w tajemnicę Eucharystii	145
a) „otrzymał Chleb dla całego świata”	145
b) „karmił z pracy rąk własnych Słowo Wcielone, Chleb Anielski”	145
c) „pierwszy, który wznosił ku niebu dar zbawczej ofiary”	146
d) „pierwszy diakon pierwszego Kapłana”	148
e) „mógł trzymać Go i nosić na swoich rękach” ..	148
3. Opiekun „Ziarna Żywota”	149

PRZYZYWANY LITANIJNĄ MODLITWĄ KOŚCIOŁA 159

1. W służbie Bogu Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu 160
  - a) „Święta Maryjo” 162
  - b) „Święty Józefie” 164
  - c) Maryja i Józef a tajemnica Eucharystii 165
2. Pochodzenie, funkcje i zadania świętego Józefa .. 167
  - a) „Przesławny potomku Dawida” 168
  - b) „Światło Patriarchów” 170
  - c) „Oblubieńcze Bogarodzicy” 172
  - d) „Przeczysty Stróżu Dziewicy” 175
  - e) „Żywicielu Syna Bożego” 180
  - f) „Troskliwy obrońco Chrystusa” 182
  - g) „Głowo Najświętszej Rodziny” 184
  - h) zadania świętego Józefa a tajemnica Eucharystii 186
3. Cnoty świętego Józefa 187
  - a) „Józefie najsprawiedliwszy” 187
  - b) „Józefie najczystszy” 190
  - c) „Józefie najroztropniejszy” 192
  - d) „Józefie najmężniejszy” 193
  - e) „Józefie najposłuszniejszy” 194
  - f) „Józefie najwierniejszy” 197
  - g) cnoty świętego Józefa a tajemnica Eucharystii 199
4. Święty Józef – Wzorem i Opiekunem 200
  - a) „Zwierciadło cierpliwości” 201
  - b) „Miłośniku ubóstwa” 204
  - c) „Wzorze pracujących” 206
  - d) „Ozdobo życia rodzinnego” 209
  - e) święty Józef jako wzór postaw a tajemnica Eucharystii 212
  - f) „Opiekunie dziewic” 213
  - g) „Podpora rodzin” 216
  - h) „Pociecho nieszczęśliwych” 219
  - i) „Nadziejo chorych” 221

j) „Patronie umierających”	222
k) „Postrachu duchów piekielnych”	223
l) „Opiekunie Kościoła świętego”	226
m) opieka świętego Józefa a tajemnica Eucharystii	229
5. W służbie Kościołowi	231
Opis planszy: „Człowiek Eucharystii”	232

POUCZAJĄCE DZIEJE KULTU ŚWIĘTEGO JÓZEFA

SENS KULTU ŚWIĘTYCH	237
1. Zawsze skierowany ku Bogu	237
2. Przybliżanie paschalnego misterium Chrystusa ..	238

OBIEKTYWNA PODSTAWA KULTU ŚWIĘTEGO JÓZEFA	241
1. Zbawcze wydarzenie wcielenia	241
2. Ziarno przyszłości	243

HISTORIA KULTU ŚWIĘTEGO JÓZEFA – SWOISTĄ EPIFANIĄ PASCHY	244
1. Historia wpisana w paschalne dzieje kultu Syna Bożego	246
2. Historia podobna do dziejów kultu Matki Bożej	248

DYNAMICZNY PROCES I ZNACZĄCE IMPULSY OPATRZNOŚCIOWE	250
1. Impuls biblijno-ewangeliczny	251
a) niewiele słów, wiele treści	251
b) pierwsi „Czyciele” świętego Józefa: Jezus i Maryja	252
c) głód poznawania szczegółów („Więcej!”) – apokryfy	254

2. Impuls patrystyczny	257
a) dlaczego tak mało?!	258
b) opatrnościowo!	259
c) św. Augustyn z Hippony (+ 430)	262
3. Impuls monastyczny i przejawy pobożności ludowej	264
a) klasztor św. Saby (X w.) – początki uroczystości	265
b) kanon z greckiego klasztoru Grottaferrata	266
c) klasztor benedyktyński w Reichenau – martyrologium (IX w.)	267
d) pierwsze oficjum brewiarzowe (XIII w.)	268
e) obchód święta ku czci świętego Józefa w poszczególnych zakonach	268
f) augustiański klasztor św. Floriana w Austrii – pierwszy formularz mszalny (XIII w.)	271
g) mistycyzm średniowieczny	271
h) Patron rodzin zakonnych	272
i) inicjatywa włoskiego kapucyna	275
j) klasztor benedyktyński w Châlons – kolebką nabożeństwa środowego (XVII w.)	276
k) wpływ na pobożność ludową	276
l) kasata zakonów, powstawanie nowych; upadek i odrodzenie się kultu	278
4. Impuls liturgiczny – lokalny	280
a) miejsca historycznie związane ze świętym Józefem	281
b) pierwsze przejawy kultu liturgicznego	282
c) święto obchodzone 19 marca	285
d) święto Opieki	286
e) święto Zaślubin	287
f) najprężniejsze ośrodki kultu	288
g) formy pobożności ludowej	291
h) kult świętego Józefa na ziemiach polskich	294
5. Impuls teologiczny	306

a) wybitni teologowie średniowiecza	306
b) teologowie XVI i XVII wieku	319
c) późniejsi teologowie – wielcy krzewiciele kultu	329
d) teologowie jezuicy	335
6. Impuls liturgiczny – powszechny	345
a) święto obchodzone 19 marca	345
b) święto Opieki	348
c) święto świętego Józefa Robotnika	349
d) święto Zaślubin	350
e) Patron Kościoła Powszechnego	350
f) prefacja i wezwanie w aktach uwielbienia	352
g) imię świętego Józefa w Litanii do Wszystkich Świętych	352
h) Litania do świętego Józefa	355
i) nabożeństwo marcowe	356
j) włączenie imienia świętego Józefa do liturgii mszalnej	356
k) Msza wotywna o świętym Józefie	363
l) decyzje w ramach odnowy po Vaticanum II	364
m) Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii	364
7. Impuls potrydencki	366
a) „fenomen ignacjański”	367
b) święta Reformatorka Karmelu	372
c) wielcy założyciele i pasterze; nowe zakony i wspólnoty	375
8. Impuls materialno-duchowy przez sztukę i architekturę	377
a) sztuka wczesnochrześcijańska	377
b) twórczość średniowieczna	379
c) dzieła renesansowe	381
d) sztuka barokowa	383
e) najczęściej spotykane atrybuty	386
f) architektura kościołów karmelitańskich	387
g) ołtarze w kościołach jezuickich	387

h) sanktuarium świętego Józefa w Kaliszu	388
i) specjalne wyróżnienia obrazów i figur świętego Józefa	390
9. Wielki impuls ze strony Stolicy Apostolskiej	393
a) co o świętym Józefie mówią Sobory?	394
b) co o świętym Józefie mówi Namiestnik Chrystusa?	398
10. Impuls naukowy i organizacyjny (instytucjonalny)	418
a) troska o biblijno-teologiczną głębię i rzetelność naukową	418
b) troska o autentycznie chrześcijańską duchowość	419
c) ośrodki duchowości i teologii	420
TRIUMF I CHWAŁA POWSZECHNA W KOŚCIELE ...	426
1. „Boże obietnice spełniają się wolno, ale pewno i wspaniale”	427
2. Obdarzony wielką czcią wiernych	429
a) „pokora poprzedza sławę”	430
b) Patron na trudne czasy	430
3. W centrum historii świata	431
a) centrum świata – w misterium wcielenia	431
b) centrum świata – w Sercu Boga	433
Opis planszy: „Pouczające dzieje kultu świętego Józefa”	435
WYKAZ SKRÓTÓW	437
LITERATURA	439